

وحید حاجی‌پور

وزارت نفت شوخی کرد!

همزمان با تدوین نسل تکامل یافته قراردادهای خدماتی، مدل جدیدی از شرک‌های رایج نفتی در جهان با عنوان شرک‌تهای اکتشاف و توسعه یا همان E&P در کشور مطرح شد که براساس آن، وزارت نفت طی فراخوانی از شرک‌های نفتی ایرانی خواست تا فرم‌های مربوط را پر کرده و برای وزارت‌خانه ارسال کنند. این فرم‌های حجیم سؤالات و شاخص‌های متعددی را در بر می‌گرفت که شرک‌تهای ایرانی پس از تکمیل آن و ارسالش به وزارت نفت مورد ارزیابی قرار می‌گرفتند و در نهایت انتخاب می‌شدند.

در مرحله نخست فراخوان ۳۸ شرکت ایرانی معرفی شدند و در نهایت هشت شرکت پذیرفته‌شده که عبارت‌تند بودند از شرک‌تهای پتروپارس، اوپک، پتروایران، دانا انرژی، میندا، قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا، ایدرو و توسعه یا همان E&P در کشور مطرح شد که براساس آن، وزارت نفت طی فراخوانی از شرک‌تهای نفتی ایرانی خواست تا فرم‌های مربوط را پر کرده و برای وزارت‌خانه ارسال کنند. این فرم‌های حجیم سؤالات و شاخص‌های متعددی را در بر می‌گرفت که شرک‌تهای ایرانی پس از تکمیل آن و ارسالش به وزارت نفت مورد ارزیابی قرار می‌گرفتند و در نهایت انتخاب می‌شدند.

در هر مرحله نخست فراخوان ۳۸ شرکت ایرانی معرفی شدند و در نهایت هشت شرکت پذیرفته‌شده که عبارت‌تند بودند از شرک‌تهای پتروپارس، اوپک، پتروایران، دانا انرژی، میندا، قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا، ایدرو و توسعه یا همان E&P در کشور مطرح شد که براساس آن، وزارت نفت طی فراخوانی از شرک‌تهای نفتی ایرانی خواست تا فرم‌های مربوط را پر کرده و برای وزارت‌خانه ارسال کنند. این فرم‌های حجیم سؤالات و شاخص‌های متعددی را در بر می‌گرفت که شرک‌تهای ایرانی پس از تکمیل آن و ارسالش به وزارت نفت مورد ارزیابی قرار می‌گرفتند و در نهایت انتخاب می‌شدند.

وزارت نفت که اوایل انتخاب این شرک‌ها حساسیت زیادی را برای این گزینش در نظر گرفته بود حالا به ساده‌ترین شکل موجود این فهرست را طولانی‌تر می‌کند تا تردیدها نسبت به اراده جدی این وزار تخلنه برای تبدیل شرک‌تهای ایرانی به شرک‌تهای اکتشاف و تولید بیشتر شود، به عنوان نمونه شرک‌تهای پتروگوهر فراساحل کیش و حفاری شمال دو شرک‌تک‌نفره هستند که نه تجربه‌ای در حوزه اکتشاف و تولید دارند و نه ساختاری را در خود می‌بینند که بتوانند به سمت استانداردهای اینگونه شرک‌تها حرکت کنند یا شرک‌ت تأسیسات دریایی که یک شرک‌ت فراساحل کار است، مشخص نیست با چه رویکرد و مکانیسم و شاخصی به این فهرست اضافه شده‌اند.

شرکت کیسون هم در نهایت می‌تواند یک تأمین‌کننده تجهیزات نفتی باشد و به‌نحیتر که امتحان خود را در خط لوله مقنم سراسری به خوبی نشان داده ولی از آنجایی که پشتوانه سیاسی این شرک‌ت مددکار شد، این شرک‌ت هم یک‌شبه تبدیل به یک شرک‌ت E&P شده‌است. اینکه وزارت نفت هر شرک‌ت پیمانکاری را به عنوان یک شرک‌ت اکتشاف و تولید قبول کرده برنش مهمی است که اگر قرار بود اینگونه باشد پس چه دلیلی و جود داشت چند ماه زمان برای غربالگری صرف شود و در نهایت هم با یک درخواست به بی‌مسئله اضافه شود؟!

طبق برنامه وزارت نفت، هدف از تأیید صلاحیت شرک‌تهای ایرانی در این حوزه، قرار گرفتن آنها در کنار شرک‌تهای بین‌المللی بود تا با فراگیری استانداردهای مدیریتی، مالی، فنی، مهندسی و… بتوانند به زنجیره وسیعی از فعالیت‌های نفتی است که وزارت نفت به هر یک از شرک‌تهایی که در این زنجیره قرار دارند مجوز E&P اعطا کرده‌است بدون آنکه بخواهد از هدف اولیه خود سخنی به میان بیاورد.
گرچه باید به این هدف احترام گذاشت و آن را به سود کشور دانست ولی اصلاح‌های بی‌دری‌بهرت شرک‌تهای صلاحیت‌دار و اضافه شدن شرک‌تهای عجیب به این نشان می‌دهد خود وزارت نفت هم آن را به شوخی گرفته‌است. در نهایت قرار است یکی دو شرک‌ت ایرانی در کنار شرک‌تهای خارجی کار کرده و تجربه کسب کنند. در نهایت هم با برداشتهایی متفاوت از این همکاری، خود به توسعه میادین نفتی و گازی بپردازند. نمایش‌هایی که برای این مهم در دوسال گذشته برگزار شد نوید یک اتفاق مهم را در آینده می‌داد که از فضا مورد قبول بسیاری از کارشناسان قرار گرفت ولی به دو سال هم نکشید که وزارت نفت با رها کردن این موضوع و در برابر کردن فهرست خود، نشان داد این مدل فعالیت در صنعت نفت ایران تنها یک مدل کاذبی است و هیچ مکانیسم و سختگیری‌ای در این باره وجود ندارد. همه می‌توانند باشند ولو شرک‌تهای خدماتی و موادغذایی که شاید آنها هم بر حسب E&P را در یافت کنند. بسیار مشتاق هستیم تا مسئولان وزارت نفت این مهم را شفاف کنند که دلیل حضور شرک‌تهای خدماتی، تجهیزات ای و پیمانکار جزئی در این فهرست چیست و بر چه اساس و معیاری این انتخاب‌ها صورت گرفته‌است، البته بعید است چنین شود ولی چنان شد که همه راضی نگه داشته شوند.
بپذیریم بر نامه وزارت نفت برای مدل E&P تنها یک شوخی بود و است.

گریه‌خیز

مردودی مناطق آزاد ایران در جذب سرمایه‌های خارجی

بر اساس آمارهای منتشرشده از سوی آنکنداد، مناطق آزاد ایران در مقایسه با سایر مناطق آزاد به لحاظ جذب سرمایه‌گذاری خارجی عملکرد قابل قبولی نداشته‌اند.

به گزارش تسنیم، بر اساس آمارهای منتشر شده از سوی کنفرانس توسعه و تجارت سازمان ملل (اکنکاد) میانگین سرمایه‌گذاری خارجی در کشور در هشت سال اخیر معادل ۳۱۲ میلیارد دلار بوده است. در صورتی که میانگین کل سرمایه‌گذاری خارجی در مناطق آزاد معادل ۸۴میلیون دلار در سال بوده است. به عبارت دیگر جذب سرمایه خارجی در مناطق آزاد کمتر از ۳درصد کل سرمایه‌گذاری خارجی در ایران است.

بر خلاف سایر مناطق آزاد موفق جهان که موجب افزایش جذب سرمایه‌گذاری خارجی شده و حجم قابل توجهی از سرمایه‌گذاری خارجی کشور را به خود اختصاص می‌دهند، مناطق آزاد ایران در این زمینه موفق نبوده‌اند.

در این بین مناطق آزاد فیلیپین با نسبت ۸۵ درصد بیشترین موفقیت را در جذب سرمایه‌گذاری خارجی داشته‌اند. در رتبه‌های بعدی نیز مالزی با ۷۲ درصد نسبت کل جذب سرمایه‌های خارجی، چین با ۵۰ درصد و کره‌چنوبی با ۲۸درصد در رتبه‌های بعدی قرار گرفت‌اند.

اخیرا آماری از سوی دبیر‌خانه شورای عالی مناطق آزاد منتشر شده که طبق آن میزان سرمایه‌گذاری خارجی در مناطق آزاد به صورت یکباره در سال ۹۴ به بیش از یک میلیارد دلار و در سال ۹۵ به بیش از ۳ میلیارد دلار می‌رسد. این امر ناشی از تغییر در تعریف سرمایه‌گذاری خارجی در مناطق آزاد و استفاده از ارقام اسمی (منسرج در طرح توجهی سرمایه‌گذار) به جای ارقام واقعی و محقق شده است.

گزارش یک هادی غلامحسینی

پیشروی سخاب با این نرخ سود برای بازارها مشکل آفرینی می‌کند

فضای مجازی، بازار ثانویه سخاب شد

بعد از آنکه بازار سرمایه از پذیرش بیشتر اوراق بدهی اسناد خزانه اسلامی خودداری کرد، شاهد انتشار این اوراق در فضای مالی کشور بودیم، حال با گذشت انتشار بیشتر اوراق بدهی و آمدن بازاری به‌عنوان سخاب تا نرخ سود ۴۰ تا ۴۰درصدی هر روز در حال پیشروی است. اسناد خزانه بانکی (سخاب) گوییا به یک رقیب جدی برای بازارها تبدیل می‌شود زیرا با نرخ‌های ۳۰ تا ۴۰درصدی آنقدر جذابیت دارد که علاوه بر جذب نقدینگی سرگردان در جامعه، نقدینگی موجود در بازارهایی چون بانک و بورس را نیز جذب خود کند. در این میان هر چند دلیل انتشار اوراق سخاب تسویه‌حساب دولست با پیمانکارانش عنوان می‌شود اما کارشناسان ترس از آزاد شدن نقدینگی از بانک و صعود بازار ارز را دلیل توسعه بازاری با عنوان

سخاب عنوان می‌کنند که ترخ‌هایش نگاه هر سرمایه‌گذاری را به خود خیره می‌کند. بعد از آنکه دولت در سال ۹۵ با مقاومت‌هایی در بازار سرمایه جهت انتشار بیشتر اوراق بدهی و اسناد خزانه اسلامی روبه‌رو شد، تصمیم گرفت با عرضه نوع جدیدی از اسناد خزانه با عنوان اسناد خزانه بانکی (سخاب) از کانال بانک برای رقیب جدی برای بازارها تبدیل مالی کند، حال با نرخ‌های ۳۰ تا ۵۰درصدی این اوراق و این مقوله که دولت تا چه میزان خیال انتشار اسناد خزانه بانکی دارد برای بازارهایی چون بورس ایجاد نگرانی می‌کند، به‌طوری که مدبران فرابورس برای پذیرش این اوراق در بازار چراغ سبز نشان داده‌اند تا بلکه بتوانند حداقل نرخ سود سخاب را در این بازار کنترل کنند. از آنجا که در ابتدا حجم اوراق منتشره سخاب

اقتصادی ۸۸۴۹۸۴۳۹ سرویس اقتصادی

به انتشار اوراق سخاب کرد، به‌طوری که حتی در سایت‌های دیوار و شیپور نیز آگهی‌های خرید و فروش اسناد خزانه بانکی را می‌توان رویت کرد، به نظر می‌رسد این اوراق بعد از آنکه بازار سرمایه دست رد به سینه‌اش زد در فضای مجازی بازار ثانوی خود را یافته‌است و گویا در نرخ‌های ۳۰ تا ۵۰درصد مورد معامله قرار می‌گیرد، بدین ترتیب بازدهی‌اش آنقدر چشمگیر است‌که دیگر باید سخاب را به عنوان یک بازار رقیب برای تمامی بازارها به شمار آورد که از صدقه‌سر فناوری فضای مجازی است.

■ **شیخ سخاب بر فراز بازار سرمایه**

با این حال این اوراق به دلیل ویژگی‌های خاصی که دارد از جهات مختلفی با اسناد خزانه اسلامی و سایر انواع صکوک که در بازار بورس ارائه می‌شود، تفاوت دارد. اوراق سخاب از آنجا که با نرخ‌های بورس پذیرش نشده، بازار ثانویه غیررسمی و غیرشفافی برای آن در فضای مجازی تشکیل شده‌است، از سوی دیگر بر خلاف اسناد خزانه اسلامی و سایر انواع صکوک که با نرخ‌های رقابتی و شفاف معامله می‌شوند، نرخ‌های سخاب بسیار قابل توجه است که می‌تواند تعادل در بازارهای موجود را برهم بزند و حتی نقدینگی را از بانک و بورس به این بازار گسیل کند. در این بین، در نهایت وضعیت

چندان قابل ملاحظه نبود، حضورش هم چندان به چشم نیامد اما واگذاری حجم قابل ملاحظه‌ای از اوراق سخاب از تیرماه سال جاری به پیمانکاران طلبکار از دولت، بازار جدید بدهی را در خارج از بازار سرمایه به وجود آورد که نگرانی‌هایی را برای اهالی تالار شیشه‌ای پدید آورد. بسیاری از فعالان بازار سرمایه در سال ۹۵ انتشار اوراق بدهی در بازار سرمایه را دلیل رخوت بازار سرمایه عنوان می‌کردند، به‌طوری که در سال ۹۵، ۵۲ هزار میلیارد تومان تأمین مالی انجام گرفته در بازار سرمایه ۲۹هزار میلیاردش مربوط به اوراق بدهی بود، از همین رو بازار سرمایه دست رد به سینه اسناد خزانه بانکی زد و با پذیرش این اوراق در بازار شانه خالی کرد.

■ **سخاب در سایت دیوار و شیپور**
روودشان به سخاب اجتناب‌ناپذیر است.

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس:

مؤسسات مالی ۱۳۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی را جذب کرده‌اند

تومان نقدینگی در این صندوق‌ها وجود دارد و رویکرد مجلس این است که مشکل سپرده‌گذاران مؤسسات پولی و مالی حل شود، بهروز نعمتی، عضو هیئت رئیسه مجلس هم در این باره گفت: باید بی‌رودر،بایستی سراغ خصوصی‌سازی واقعی و بخش خصوصی واقعی برویم تا قانون مظلوم اصل ۲۴بالاخره محقق شود.

وی به ۲۰ابرچالش کشور که ابتدای امسال از جانب علی

لاریجانی رئیس مجلس احصا شده است اشاره کرد و گفت:

۱۲ مورد از این تعداد معضلات اقتصادی، پولی و بانکی است

در این دولت در خارج از بازار سرمایه اقدام

تومان نقدینگی در این صندوق‌ها وجود دارد و رویکرد مجلس این است که مشکل سپرده‌گذاران مؤسسات پولی و مالی حل شود، بهروز نعمتی، عضو هیئت رئیسه مجلس هم در این باره گفت: باید بی‌رودر،بایستی سراغ خصوصی‌سازی واقعی و بخش خصوصی واقعی برویم تا قانون مظلوم اصل ۲۴بالاخره محقق شود.

وی به ۲۰ابرچالش کشور که ابتدای امسال از جانب علی لاریجانی رئیس مجلس احصا شده است اشاره کرد و گفت: ۱۲ مورد از این تعداد معضلات اقتصادی، پولی و بانکی است

این محصول بوده است. عضو مرکز مطالعات راهبردی غذا و کشاورزی دانشگاه تهران با بیان اینکه در این بین اما مسئولان انجمن واردکنندگان برنج، ششبه، قاقازق برنج در تصدیق زمان قانونی واردات برنج تا یکم شهریور را صدمه‌ای جبران‌ناپذیر بر تجارت کشور عنوان کرده و آن را موجب تعطیلی بنگاههای اقتصادی در کشور دانسته، این درحالی است که عمده مشکل‌های صنفی کشاورزی تأیید بر استعمار قانون تمرکز دارند.

وی ادامه داد: پس از ابلاغ قانون تمرکز(سال ۱۳۹۲) واردات برنج در کشور به رغم آنکه با روی کار آمدن دولت یازدهم، کشت برنج به‌جز در دو استان گیلان و مازندران محدود شد، سیر نزولی به خود گرفت. مودیان گفت:طبق آمار گمرک، واردات برنج از۱۹۵۶میلیون تن در سال ۹۲به‌کمتر از ۸۵۰هزار تن در سال ۹۵رسیده است که کاهش ۵۷درصدی را نشان می‌دهد. کاهش واردات و در نتیجه رونق گرفتن تولید داخل از اثرات سیاست‌های اجراشده توسط وزارت جهاد کشاورزی به‌عنوان متولی تولید و بازرگانی

جهاد کشاورزی به‌عنوان متولی تولید و بازرگانی

حجیر

سپرده‌گذاران کلان پیش از انحلال کاسپین حساب خود را خالی کردند

دبیر کمیسیون اقتصادی مجلس با بیان اینکه پیش از اعلام انحلال مؤسسات ورشکسته مثل کاسپین، سپرده‌گذاران عمده این مؤسسات اقدام به خالی کردن حساب‌های کلان کرده‌اند، گفت: بانک مرکزی باید اسامی سپرده‌گذاران رانت‌جو را منتشر کند.

سیدحسین حسینی شاهرودی در گفت‌وگو با تسنیم با انتقاد از رانت اطلاعاتی سپرده‌گذاران کلان مؤسسات مالی و اعتباری ورشکسته گفت: بر اساس گزارش ارائه شده به کمیسیون اقتصادی مجلس، پیش از اعلام عمومی انحلال برخی از مؤسسات مالی و اعتباری مثل کاسپین، تعدادی از سپرده‌گذاران کلان این مؤسسات، اقدام به مراجعه به مؤسسات و خارج کردن سپرده‌های خود کرده‌اند.

به گفته این عضو کمیسیون اقتصادی، در جریان ارسال پرونده تخلفاتی بانسک مرکزی به قوه قضائیه باید امکان استفاده از رانت اطلاعاتی در گزارش نهایی دستگاه قضایی لحاظ شود.

دبیر کمیسیون اقتصادی مجلس با بیان اینکه اطلاع یافتن از روند انحلال یک مؤسسه و عدم کفایت دارایی‌های آن برای پرداخت مطالبات طلبکاران، یک رانت اطلاعاتی مهم است، گفت: اعضای کمیسیون اقتصادی مجلس بر این باورند بانک مرکزی باید گزارش کاملی از اسامی سپرده‌گذاران کلان که در بازه زمانی مورد نظر اقدام به تسویه سپرده‌های خود کرده‌اند، ارائه کند.

حسینی با بیان اینکه تنها مشکل مؤسسات مالی و اعتباری موضوع رانت اطلاعاتی سپرده‌گذاران کلان نبوده و در اعطای وام‌های کلان نیز مشکلاتی وجود داشته‌گفت: از ابتدای شروع روند تسویه بدهی‌ها در این مؤسسات، یکی از مهم‌ترین چالش‌های بستنکاران به تبع آن نهادهای نظارتی، عدم شفافیت در اعلام میزان دیون و تعهدات و ابهام در میزان وثایق و تضامین مأخوذه بوده است.

وی افزود: برخلاف درخواست‌های ارائه شده تا به امروز گزارش‌ی تسهیلات گیرندگان از یک مؤسسه مالی و اعتباری مشهور و تعاون‌های منحل‌ه مرتبط با آن به لحاظ میزان وثایق و ساز و کار تسویه آنها به کمیسیون اقتصادی ارائه نشده است.

تخواه ۱۰ هزار میلیارد تومانی دولت در ۲ماه

در دو ماهه اول امسال دولت در چارچوب تخواه بودجه، ۹هزار و ۷۷۰ میلیارد تومان و بانک‌های تجاری دولتی ۲هزار و ۴۱۰ میلیارد تومان از بانک مرکزی پول گرفتند. به گزارش فارس، خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مرکزی در پایان اردیبهشت ماه امسال نشان می‌دهد، دارایی‌های خارجی این بانک با ۰۳درصد کاهش نسبت به اسفندماه ۹۵ به ۳۳۸ هزار و ۵۴۰میلیارد تومان رسیده است.

همچنین برای حجم اسکناس و مسکوک نزد بانک مرکزی رقم ۶هزار و ۷۱۰میلیارد تومان برج شده که در دوماهه اول سال جاری ۳۳/۹درصد رشد داشته است.

بدهی دولت به بانک مرکزی به رقم ۳۷ هزار و ۱۵۰ میلیارد تومان و بدهی شرک‌تها و مؤسسات دولتی به ۲۷ هزار و ۵۰میلیارد تومان رسیده است. در مدت مورد بررسی بدهی دولت ۳۵/۷درصد معادل ۹ هزار و ۷۷۰میلیارد تومان افزایش و بدهی شرک‌تها و مؤسسات دولتی ۱۰۵درصد کاهش یافته است.

افزایش ۹ هزار و ۷۷۰میلیارد تومانی در دو ماهه اول امسال، ناشی از تخواه بودجه سال ۹۶ است.طبق قانون، دولت می‌تواند معادل ۳درصد درصرد شد داشته است. از بودجه عمومی را در قالب تخواه از بانک مرکزی دریافت و تا پایان سال تسویه کند، البته در سال‌های اخیر بدهی دولت به بانک مرکزی همواره روند افزایشی داشته و بانک مرکزی هم استدلال‌های خاصی درباره افزایش بدهی دولت در سال ۹۵ مطرح کرد که تاکنون سابقه طرح آن وجود نداشت.

بدهی دولت از ۱۳ هزار و ۱۶۱میلیارد تومان به ۲۷ هزار و ۳۸۰میلیارد تومان در پایان سال گذشته رسید که نشان‌دهنده رشد حدود ۱۰۹درصدی در چهار سال است.

در طول این سال‌ها در ابتدای سال بدهی دولت افزایش می‌یابد و بخشی از این بدهی تا پایان سال تسویه می‌شود که این اتفاق بیانگر عدم تسویه بخشی از تخواه است.

همچنین بخشی دیگر از اسناد به تعهد دولت مربوط به سفته‌هایی است که از سوی بانک مرکزی و به نیابت از دولت جمهوری اسلامی ایران به عنوان سهمیه دولت نزد صندوق بین‌المللی پول به امانت گذارده می‌شود.

بر اساس این گزارش همچنین بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی در دو ماهه اول امسال، ۲/۷درصد و در یک سال منتهی به اردیبهشت ماه ۱۴/۷درصد رشد داشته است. بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی در پایان این ماه به ۱۰۲ هزار و ۴۳۰میلیارد تومان رسیده است.

حجم کل سپرده بانک‌ها و مؤسسات اعتباری نزد بانک مرکزی ۱۳۵ هزار و ۳۰میلیارد تومان است که ۱۲۹ هزار و ۲۶۰میلیارد تومان آن، سپرده قانونی و ۵هزار و ۷۷۰میلیارد تومان آن سپرده بدهداری است، البته با توجه به اینکه بانک‌ها معادل ۱۰۲ هزار و ۴۳۰میلیارد تومان بدهی به بانک مرکزی دارند، نرخ مؤثر سپرده قانونی در عمل بسیار کمتر از رقم اعلامی ۱۰ و ۱۳درصد است.

فروش نوشابه اماراتی ۷ هزار تومانی در ایران!

نوشابه‌ای با یک برند معروف که در کشور امارات متحده عربی به تولید می‌رسد در بازار ایران مشاهده شده که نه تنها با قیمتی بیش از ۴/۵پراپر بلکه بدون علامت استاندارد عرضه می‌شود.

به گزارش ایسنا، به تازگی نوشابه‌ای در بازار ایران به فروش می‌رسد که مربوط به یکی از برندهای معتبر است اما با این تفاوت که محصول مربوطه در کشور امارات متحده عربی به تولید رسیده و قیمت عرضه آن معادل ۱/۵درم است که به پول ایران حدود هزار و ۵۰۰تومان می‌شود اما با قیمتی معادل ۷هزار تومان در تهران به فروش می‌رسد. از نکات قابل تأمل در مورد عرضه نوشابه مذکور نبود هیچ گونه علامت استاندارد ی روی قوطی آن است؛ مسئله‌ای که نشان می‌دهد این محصول به صورت غیرقانونی به کشور وارد می‌شود؛ نوشابه‌ای که استاندارد یا غیراستاندارد بودن آن مورد تأیید واقع نشده و مشخص نیست که چه مضراتی برای سلامت مردم دارد.

به طور قطع ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، اتاق اصناف و سایر دستگاه‌های ذی صلاح باید نسبت به واردات و عرضه این محصول در سطح بازار ورود و نسبت به جلوگیری از فروش آن اقدام کنند.

از تبلیغات قابل توجه در مورد این نوشابه شانس برنده شدن یک واحد آپارتمان در شهر دبی است.